

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Vtrùm deposit arius poßit deposito vti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

fitum, num. 1. Solet autem apud sequestrum fieri depositio, quando neuter litigantium est in possessione rei; aut alter contra Iuris ordinem possessionem est ingressus. Item quando timetur ne alter cum re fugiat, aut eam deuaftet; & in aliis quibusdam casibus.

4 Dico Quarto, *Commodatum* vocatur tum res ipsa, cuius vsus alteri conceditur; tum contractus, qui nihil est aliud, quam rei alicuius quoad solum vsum gratuita concessio, vt colligitur §. Item is, Institut. quibus modis contrahatur oblig. hinc patet esse contractum, qui rei ipsa perficiatur.

Differre à mutuo. Dico Quinto, *Commodatum* differt à *mutuo*, quòd per illud non transferatur dominium, sitque idem numero restituendum, possitque esse tam rei immobilis, quam mobilis: nam etiam domum nostram commodamus. *mutuum* verò, dominium transfert, & diuersum numero restituendum est, solumque in rebus mobilibus, quæ numero, pondere, vel mensura constant, cernitur.

A precario. *A precario* verò, quòd commodatum sit certi temporis, expressi, vel impliciti, ante quod non possit repeti. Expressi, vt si commodem tibi librum ad mensuram. Impliciti, vt si commodem tibi librum, vt eum transcribas: tunc enim implicitè tantum temporis concedo, quantum necessarium est ad describendum commodè; L. 3. & 4. *commodati*. vide Siluestrum v. *Commodatum*, numero 1. Si ante hoc tempus repetas, commodatarius non tenetur. si iniùto extorqueas, teneris illi de damno secuto. *Precarium* verò est reuocabile ad nutum concedentis.

DVBITATIO II.

Utrum depositarius possit deposito vti.

5 **R**espondeo, Non posse, alioquin censetur furtum committere; & si vsus sit pretio æstimabilis, (vt est vsus equi, vestis, monilis) tenetur soluere pretium: si tamen putetur dominus illud velle. Ratio est, quia vsus rei non est ei concessus, sed tantum res ipsa, vt eam custodiat. Idem dicendum de pignore, & de commodato, si quis eo aliter vtatur quam concessum sit; vt docet Couarr. lib. 3. variar. cap. 15. num. vlt.

6 **Potesit vti in rebus auentis.** Aduerte tamen, in tribus casibus posse deposito vti. Primo, Si id illi à deponente est concessum. per hanc enim concessionem depositum transit in mutuum, vel in commodatum, hoc ipso quo vti coeperit: in mutuum quidem, si est res vsu consumptibilis, vt pecunia, triticum, oleum: in commodatum, si non est vsu consumptibilis. vide Nauarr. cap. 17. num. 181. & colligitur ex L. Certi conditio. 9. §. vlt. *de rebus creditis*.

7 Secundo, Si depositarius bona fide existimet domino id non displicere: tunc enim non peccaret vtendo, nec furti actione teneretur, quamuis postea constaret domino displicuisse, & deberet vsum, domino volente, compensare: quia fur censeri non potest, qui putat se domino non iniùto rem contrectare. ita Couarruuias supra.

8 **Si certus est se posse restituere.** Tertio, Quando depositum est res vsu consumptibilis, v.g. pecunia, triticum, vinum; & depositarius certus est, se, quando depositum repetetur, paratum habiturum tantumdem eiusdem mensuræ & bonitatis; tunc non erit peccatum, saltem mortiferum, vti deposito, & illud

alienare: quia nullum incommodum irrogatur deponenti. imò hoc credit in eius commodum: quia etiam si res casu, vel culpa leuissima depositarij periret, maneret deponenti salua; aliàs ipsi peritura. Ita Molina disput. 524. Idem docet Siluest. v. *Depositum*, num. 10.

DVBITATIO III.

Ex qua culpa depositarius teneatur, si depositum perit, vel deterius effectum est.

Respondeo & Dico Primo, Si depositum tantum cedit in commodum deponentis, depositarius solum tenetur ex dolo & culpa lata, non autem ex leui vel leuissima.

Dico Secundo, Si verò cedit in commodum vtriusque, tenetur etiam ex culpa leui; vt si pretium pro custodia accipiat, vt patet L. 1. *de depositi*. hinc sartores, molitores, & similes artifices, quibus res aliqua traditur polienda, vel immutanda; item nautæ, aurigæ, caupones, & similes apud quos res deponitur, tenentur ex culpa leui: quia depositio etiam in ipsorum commodum cedit. Imò L. 1. *cit. nautæ*, stabularij & caupones dicuntur teneri ex culpa leuissima. quod sanè probabile est, non solum in foro externo (vt vult Siluest. v. *Nauta*, num. 1. & Angelus, eodem in princip.) sed etiam in foro conscientie, præsertim si quis rem aliquam ipsis expressè tradiderit custodiendam: id enim leges, ad fraudes omnes, quæ à talibus committi solent, excludendas, meritò potuerunt constituere. secus tamen, si quis rem suam, ipsis tantum videntibus, in diuersorio vel naui deposuerit; (quamuis illa lege id significetur;) quia nisi illis specialis cura committatur, cententur cuique rerum suarum custodiam relinquere; idque ob multitudinem accedentium & recedentium, quorum fidem & factum ipsi præstare nolunt. ita ferè nunc est consuetudo.

Dico Tertio, Si depositio fiat in commodum solum depositarij, tenetur de culpa leuissima: vt si quis deponat apud aliquem pecuniam, eo sine vt possit illa vti si opus illi fuerit. colligitur ex L. 4. *de rebus creditis*. sic intellige L. 1. §. *Sæpè*. *de depositi*. vbi dicitur: *Si se quis deposito obtulit, idem Iulianus scribit periculo se depositi alligasse; ita tamen vt non solum dolum, sed etiam culpam & custodiam præstet; non tamen casus fortuitos.* Loquitur enim de eo, qui tantum sui commodi causa se obtulit; non autem de illo, qui causa vtriusque, vel deponentis dumtaxat. hic enim non magis tenetur, quam qui se non obtulit: nisi aliud expressè conuenierit; aut nisi diligentissimam custodiam promiserit. vide dicta supra cap. 7. dubit. 8. vbi etiam diximus, non esse improbableem, neminem teneri in foro conscientie, nisi ex culpa graui; nisi aliud expressè sit conuentum.

Notandum est, si quid depositum sit apud Abbatem, vel Religiosum cum consensu Abbatis; idque culpa eius perierit, Monasterium non teneri depositi: quia non tenetur ex delicto Prælati, aut Religiosi. Idem dicendum de deposito apud Episcopum, vel Canonicum. patet ex c. *Delictum*. de regul. Iuris, in 6. & cap. *Episcopum*. 16. quæst. 6. *quia delictum persona, non est in*